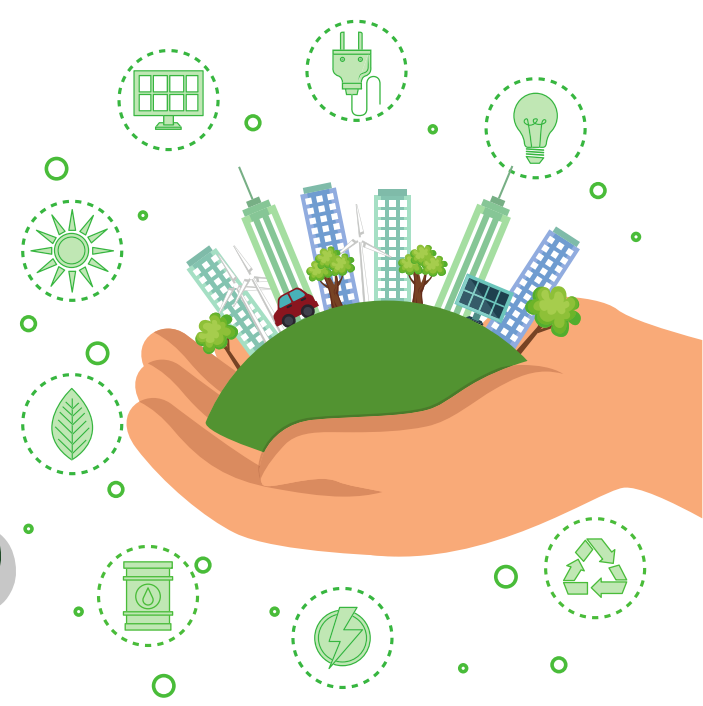

ดินดี อากาศดี วิถีเกษตรปลอดฝุ่น

ฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM 2.5) ในอากาศ ปัญหามลพิษที่ต้องเผชิญมีสาเหตุสำคัญมาจาก **การเผาไหม้ในพื้นที่โล่ง** มีส่วนทำให้เกิด PM 2.5 ร้อยละ 54 ของแหล่งกำเนิดในประเทศไทย โดยเฉพาะในฤดูแล้ง เนื่องจากมีเศษวัชพืชและวัสดุทางการเกษตรจำนวนมาก

ดังนั้น ปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก และมลพิษทางอากาศในชุมชนเมือง จึงเป็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน สิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศโดยรวม ประกอบกับการขยายตัวของเมืองอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้พื้นที่สีเขียวลดลงอย่างต่อเนื่อง

การส่งเสริมการจัดการพื้นที่เกษตรในเมืองให้ลดการก่อฝุ่น ทั้งจากการจัดการดิน ลดการเผาเศษวัสดุทางการเกษตร ลดการเผาในที่โล่ง ส่งเสริมการไถกลบ ใช้เครื่องจักรกลที่ขับเคลื่อนด้วยพลังงานสะอาด และพลังงานทดแทน รวมถึงการเพิ่มพื้นที่สีเขียว จะสามารถช่วยลดฝุ่นในอากาศ สู่วิถี **“เกษตรปลอดฝุ่น”** ได้ในที่สุด

แนวทาง “เกษตรปลอดฝุ่น” ในชุมชนเมือง

1 งดกิจกรรมที่สร้างฝุ่น

หลีกเลี่ยงการเผาเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร และการเผาในที่โล่ง (การเผาตอซังข้าว 1 ไร่ ปล่อยฝุ่น PM 2.5 ได้ 25-40 กรัม และคาร์บอนไดออกไซด์ (CO₂) มากกว่า 100 กิโลกรัม)

2 ไถกลบตอซัง

เปลี่ยนวิธีเผาในพื้นที่เกษตรมาเป็นไถกลบเศษพืชเหลือใช้ลงดิน เพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุในดิน และช่วยกักเก็บคาร์บอนในดิน

3 ใช้น้ำหมักชีวภาพจุลินทรีย์ พด.2

ส่งเสริมการใช้น้ำหมักชีวภาพจุลินทรีย์ พด.2 ช่วยเร่งสลายเศษวัสดุ เพิ่มอินทรีย์วัตถุ และบำรุงดินให้สมบูรณ์

4 ผลิตปุ๋ยอินทรีย์ด้วยจุลินทรีย์ พด.1

ส่งเสริมการใช้จุลินทรีย์ พด.1 ช่วยย่อยสลายเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรให้เป็นปุ๋ยอินทรีย์ได้อย่างรวดเร็วและมีคุณภาพสูง ลดต้นทุนการผลิตเพิ่มธาตุอาหารในดิน และลดการพังพาปุ๋ยเคมี

5 เพิ่มพื้นที่สีเขียวในเขตเมือง

ส่งเสริมการปลูกต้นไม้ พืชคลุมดิน หรือพืชผักสวนครัวในพื้นที่ว่างและพื้นที่เกษตรกรรมในชุมชนเมือง เพื่อเพิ่มความสามารถในการดูดซับฝุ่นละออง ช่วยฟอกอากาศลดอุณหภูมิ และส่งเสริมความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่เมือง

6 สร้างมาตรฐานสินค้าเกษตรไม่เผา

เพื่อควบคุมการเผาในขั้นตอนการผลิต มีการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพืชเศรษฐกิจ ลดการสร้างฝุ่นและปัญหาการกีดกันทางการค้า

เกษตรไม่เผา ปลอดภัย ลด PM 2.5 สู่เมืองยั่งยืน

อ้างอิง: สำนักงานการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศภาคป่าไม้ กองการต่างประเทศ (2565)

ที่มา: กองวิจัยและพัฒนาการจัดการที่ดิน

ชุดองค์ความรู้วิชาการวันดินโลก 2568 เรื่อง “ดินที่สมบูรณ์ สู่เมืองที่สมดุล เกื้อกูลชีวิต”

กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์